

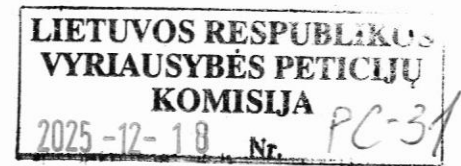
KREIPIMASIS

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijai

Nuo:

Aleksandro Karulaičio

el. p.

2025-12-05

DĖL APLINKOS MINISTERIJOS NETEISĖTO MĖGĖJŲ SODO TERITORIJŲ RIBŲ NUSTATYMO PAGAL NEBEGALIOJANČIUS DOKUMENTUS IR POĮSTATYMINIO TEISINIO REGULIAVIMO PRIEŠTARAVIMO ĮSTATYMAMS

Gerbiami Komisijos nariai,

Vadovaudamasis LR Peticijų įstatymu, teikiu šį kreipimąsi, prašydamas įvertinti Aplinkos ministerijos vykdomą mėgėjų sodo teritorijų ribų nustatymo praktiką ir 2025-07-16 įsakymu Nr. D1-106 patvirtintą „Sodininkų bendrijai skirtos mėgėjų sodo teritorijos ribų duomenų nustatymo tvarkos aprašą“, kuris, mano vertinimu:

1. prieštarauja LR Sodininkų bendrijų įstatymo 2 straipsnio 5 daliai,
2. prieštarauja LR Teritorijų planavimo įstatymo normoms,
3. prieštarauja LR nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nuostatoms,
4. įteisina nebegaliojančių sovietinių dokumentų naudojimą, nors įstatymai to neleidžia,
5. prieštarauja Aplinkos ministerijos pačios oficialiai 2015-12-23 pareikštai pozicijai, pateiktai Seimo kontrolieriui rašte Nr. (18-2)-D8-9655, kur ministerija aiškiai pripažino, kad senieji sodų suplanavimo projektai nėra teritorijų planavimo dokumentai.

Todėl prašau Peticijų komisijos įvertinti Aplinkos ministerijos veiksmų teisėtumą ir inicijuoti Aprašo panaikinimą arba pakeitimą taip, kad jis neprieštarautų įstatymams.

1. FAKTINĖ SITUACIJA

2025-09-23 Seimo Peticijų komisijai pateikiau peticiją dėl Aprašo panaikinimo.

Komisija šį klausimą persiuntė Aplinkos ministerijai pagal kompetenciją. 2025-10-21 ministerija pateikė raštą Nr. D8(E)-4230, o 2025-12-01 – raštą Nr. D8(E)-4902, kuriame:

- Aplinkos ministerija **teisina** Aprašo taikymą,
- deklaruoja, kad sodo suplanavimo projektai, sudaryti iki 1996-01-01, laikytini galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais,
- leidžia naudoti „kitus išlikusius dokumentus“, įskaitant sovietinius planus,
- tačiau **nepateikia jokio teisinio pagrindo**, leidžiančio minėtus dokumentus laikyti galiojančiais.

Ši pozicija prieštarauja tiek įstatymams, tiek Konstitucinio Teismo suformuotai teisinio aiškumo ir tikrumo doktrinai.

2. PAGRINDINIAI TEISINIAI ARGUMENTAI

2.1. Sodininkų bendrijų įstatymas aiškiai apibrėžia mėgėjų sodo teritoriją

Pagal SBI 2 straipsnio 5 dalį, mėgėjų sodo teritorija gali būti nustatyta **tik**:

- savivaldybės bendrojo plano sprendiniais, **arba**
- galiojančiu teritorijų planavimo dokumentu ar žemės valdos projektu.

Įstatymas **nurodo tik galiojančius** dokumentus, o ne „istorinius“, „išlikusius“ ar sovietinius.

2.2. Teritorijų planavimo įstatymas draudžia pripažinti kitus dokumentus TP dokumentais

Pagal TPI 5 straipsnio 3 dalį:

„Nustatyti kitus kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus, negu nurodyta šiame straipsnyje, — draudžiama.“

Pagal 7 dalį:

įvairios studijos, projektai, „pasiūlymai“ **nėra teritorijų planavimo dokumentai**.

Sovietiniai kolektyvinių sodų projektai:

- nebuvo registruoti TPDR,
- neatitinka TP dokumentų sąvokos,
- jų galiojimas pasibaigė 1991-05-21 netekus galios TSR nutarimui Nr. 61. LR Vyriausybės 1991-05-21 nutarimu Nr. 205.

2.3. Ministerijos 2015-12-23 rašte Seimo kontrolieriui ministerija pati pripažino

Aplinkos ministerija oficialiai raštu Nr. (18-2)-D8-9655:

- **aiškiai konstatavo**, kad sovietiniai sodų išplanavimo projektai **nelaikytini** teritorijų planavimo dokumentais;
- jie **negali būti registruojami TPDR**;
- jų teisinio statuso negalima nustatyti.

2025-12-01 rašte ministerija šią savo poziciją **visiškai paneigia**, nepateikdama argumentų, kodėl pakeitė nuomonę.

2.4. NT kadastro įstatymas reikalauja tik galiojančių duomenų

NTKI 10 straipsnio 6 dalis įtvirtina:

duomenys turi būti parengti ir suderinti pagal įstatymų nustatytą tvarką.

Duomenys, gauti pagal **nebegaliojančius sovietinius projektus**, negali būti laikomi parengtais pagal įstatymus.

2.5. Konstitucinio Teismo doktrina

KT 2003-05-30, 2004-01-26 nutarimuose įtvirtinta:

- teisės normos turi būti **aiškios**,
- reguliavimas turi būti **nuoseklus ir nuspėjamas**,
- institucijos negali savo nuožiūra plėsti įstatymo taikymo ribų.

Aplinkos ministerija, įtraukdama į aprašą sąvoką „kiti išlikę dokumentai“, **kuria naują teisinį šaltinį**, kurio nenumato joks įstatymas.

Tai – kompetencijos viršijimas.

3. PRAŠYMAI LR SEIMO PETICIJŲ KOMISIJAI

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, prašau:

1. Įvertinti Aplinkos ministro 2025-07-16 įsakymo Nr. D1-106 ir jo pagrindu vykdomos praktikos atitikimą SBĮ, TPĮ ir NTKĮ.

2. Pripažinti, kad Aprašo nuostata dėl ribų nustatymo pagal „kitus išlikusius dokumentus“ prieštarauja įstatymams.

3. Rekomenduoti Aplinkos ministrui panaikinti arba iš esmės pakeisti Aprašą, įtvirtinant, kad ribos gali būti nustatomos tik pagal:

- savivaldybių bendruosius planus,
- galiojančius teritorijų planavimo dokumentus,
- galiojančius žemės valdos projektus.

4. Įvertinti ministerijos atsakymo 2025-12-01 Nr. D8(E)-4902 teisėtumą ir jo neatitiktį pačios ministerijos 2015-12-23 pozicijai.

5. Informuoti mane apie priimtą sprendimą ir pateikti jį Seimo komisijai, vykdančiai įstatymų įgyvendinimo kontrolę.

PAGARBIAI

Aleksandras Karulaitis

